

тому вона може "розкрити своє справжнє я", робити речі, яких вона ніколи б не зробила в реальному житті, – істина про неї саму розкривається у вигляді вимислу" [4, с. 178].

Віртуальний світ дає можливість використовувати «маску» для презентації свого Я. Людина може представлятися зовсім іншою, ніж вона є (ховатися за маскою), і створювати образ себе такої, якою би вона хотіла, щоб її бачили інші. Проте, в останні роки самі користувачі вказують, що цінність Інтернету для них полягає саме в можливості «бути собою».

Марк Цукерберг, засновник Facebook, говорив журналісту Девіду Кірпатріку, автору книги "TheFacebookEffect", що у людини одна ідентичність. Ті часи, коли у тебе один імідж для своїх приятелів на роботі, інший - для своїх колег, третій - для інших своїх знайомих, напевно, добігає кінця. Мати два обличчя, на його думку, означає бути недостатньо чесним.

«Соматичний бум», який виявляється в сучасній культурі, зокрема, культурі масовій, є наслідком своєрідної антропологічної кризи, втрати первинної «матерії» людського, без якої неможливе існування людини як такої та адекватної тілесної ідентифікації. Масова культура відмовляється від традиційних образів тіла, пропонуючи людині або зразки у вигляді симулякрів «ідеального» тіла, створеного за допомогою імплантантів, пластичної хірургії, або пропагуючи ідеї деструкції тілесності (людина-машина, біоробот, мутант).

Отже, симуляції і симулякри зустрічаються в будь-якій сфері суспільного життя сучасного постмодерністського суспільства, і одним з їх доступних прикладів є аватарки, які маніпулюють знаками і символам, реальним і гіперреальним, істинним і хибним. Така форма самоідентифікації – це лише можливість людини показати в кращому світлі свої позитивні якості, проте аватари залишаються гібридами людей в соціальних мережах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Блюменкранц М. А. В поисках имени и лица / М. А. Блюменкранц . – Киев – Харьков: Дух и Літера; Харьковская правозащитная группа, 2007. – 244 с.
2. Бодрийяр Ж. Симулякри і симуляція / Ж. Бодрийяр; пер. з фр. В. Ховхун. – К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2004. – 230 с.
3. Бодрийяр Ж. Символический обмен и смерть / Ж. Бодрийяр. - М.: «Добросвет», 2000. – 387 с.
4. Жижек, С. Киберпространство или Невыносимая замкнутость бытия /С. Жижек. // Искусство кино, 1998, №1 // Интернет ресурс <http://kinoart.ru/archive/1998/01/n1-article25>.

Гавришко М.

Науковий керівник – доц. Кондратюк Л.Р.

ОСНОВНІ МОДЕЛІ СВІТОБУДОВИ: ВІД ПІФАГОРІЙЦІВ ДО ВЕРНАДСЬКОГО

Актуальність даного дослідження обумовлена тим, що ми є свідками складного періоду перетворень у суспільстві, які, безумовно, торкаються науки та філософії. Відбувається переосмислення цінностей і формування нових моральних установ. Не останню роль у якому відіграє космологія, яка виражає найбільш глибокі уявлення про оточуючий світ. Конструйовані в рамках космології моделі світу є цікавим матеріалом для філософського дослідження і осмислення. До ХХ ст. космологія була більш близька до філософії, ніж до науки.

Мета нашого дослідження: розглянути еволюцію основних космологічних моделей світобудови.

Перша завершена космологічна модель Світобудови, відома сучасній науці, з'явилася ще в V ст. до н.е. Вона отримала назву піфагорійської системи. Ми знаємо про неї лише в деталях, що збереглися до наших днів завдяки тезисним згадкам Аристотеля. Про космологію піфагорійців Аристотель повідомляв, що відносно положення Землі на думки філософів відрізняється між собою. Більша частина філософів вважають небо межею, поміщаючи Землю в середину. Навпаки, італійські філософи, піфагорійці, припускають, що в середині знаходиться вогонь і Земля крутиться навколо нього подібно до зірки, через що відбувається зміна дня та ночі.[1]

Пройшовши за роки свого існування цілий ряд трансформацій (включаючи теоретичні і практичні дослідження Платона, Аристотеля, Евдокса, Аристарха, Аполлонія, Гіппарха) піфагорійська система в II ст. до н.е., стала основою грандіозної для свого часу і бездоганної в теоретичному плані, космологічної моделі світобудови Птолемея. Геоцентрична модель відомого астронома Клавдія Птолемея була актуальною аж до епохи Коперника, а це майже шістнадцять століть! Основна сутність цієї моделі міститься в «Almagestum» і зводиться до того, що Птолемеєм приймає точку зору Аристотеля-Гіппарха про повну непорушність Землі в центрі світу або недалеко від останнього, і на відміну від них дає «повне» математичне і логічне обґрунтування. Доказова база геоцентричної концепції Птолемея була на такому високому рівні, що навіть після визнання геліоцентричної концепції Коперника окремі її положення залишалися неспростованими. Лише в XVIII – XIX ст. після відкриття механіки вони отримали своє спростування та пояснення.

Відродження – епоха накопичення нової якісної інформації. Дослідження Пурбаха, Регіомонтана і деяких інших астрономів підготували основу для змістовно нової концепції Світобудови – геліоцентричної, створеної Миколою Коперником, який, прагнучи вдосконалити канонізовану церквою геоцентричну систему Птолемея, повернувся до запропонованої ще в IV ст. до н. е, ідеї геліоцентризму Аристарха Самоського. Коперник науково обґрунтував основні положення цієї добре забутої системи, та всупереч Птолемею, стверджував, що не Сонце крутиться навколо Землі, навпаки, Земля крутиться навколо Сонця та своєї осі. Коперник також встановив, що Місяць крутиться навколо Землі та є її супутником.

Наступним етапом в розвитку уявлень про Світобудову була космогонічна концепція Канта-Лапласа. Якщо у всіх попередніх концепціях розглядалося лише місце Землі в матеріальному світі, то поява концепції Канта-Лапласа стимулювали спроби пізнання структури і системи космічних тіл. Всі ці концепції отримали назву космогонічних (з грец. *kosmos* – астрономічного визначення Всесвіту та *goneia* – зародження, поява на світ). Космогонія – розділ астрономії, що вивчає походження і розвиток космічних тіл та їх систем [8].

Космогонічна концепція Канта-Лапласа вперше намагалася відповісти на питання походження планет, зірок і Сонячної системи. Зараз вона не являє собою наукової зацікавленості, але для свого часу вона була революційною. В сучасному значенні концепція Канта-Лапласа підготувала основу для появи якісно нової інформації про походження елементарних частинок та їх найпростіших зв'язків, отриманої в результаті сучасних досліджень.

Вчених XX ст. цікавила вже не тільки космогонія, а в більшій мірі космологія – наука, що вивчає будову і розвиток космосу. Початок сучасної космології поклав А. Ейнштейн, який в 1916 р. створив свою відому теорію тяжіння. Саме на її основі російський фізик А. Фрідман в 1922 – 1924 рр. вивів рівняння, поклавши початок сучасним уявленням про зародження та етапи становлення Всесвіту. Відкинувши припущення Ейнштейна про статичність Всесвіту, Фрідман показав, що в такому випадку рівняння теорії тяжіння має три види розв'язання. Якщо середня щільність речовин (чи поля) у Космосі більша визначеної критичної величини, то простір такого Космосу буде замкнутим, а сам він почне розширюватися з «нуля» до деякого максимального радіуса і потім буде стискатися назад до нуля. Якщо середня щільність Всесвіту менша середньої, то відбуватиметься зворотне явище: простір стає «відкритим», а сам Всесвіт буде розширюватися до безкінечності. Іншими словами, Всесвіт, який «замкнений в просторі», замкнений в часі; Всесвіт, «відкритий в просторі», відкритий і в часі.

Проміжний, дуже специфічний випадок становить розв'язання для платності, строго рівній критичній величині: простір такого Всесвіту – «плоске», тобто евклідове, а сам Всесвіт розширюється з таким сповільненням, що швидкість його розширення безкінечно приближується до нуля. Таким чином, геометрія Всесвіту визначає її долю, а ця геометрія, в свою чергу, залежить від співвідношення в кожен даний момент двох параметрів – середньої щільності і критичної платності.

Сучасний рівень розвитку знання не дозволяє в повній мірі відповісти на питання, пов'язані із етапами походження і розвитку Всесвіту, хоча, безумовно, і в цьому напрямку досягнутий значний прогрес.

Важливим етапом в розвитку уявлень про структуру світобудови є космологічна концепція В. Вернадського. Ідеї Вернадського про біосферу та ноосферу пронизані духом космізму. Вони виражають нерозривний зв'язок людини і Всесвіту, що були відомі в історії світової культури з найдавніших часів.

В. І. Вернадський вважав життя космічним явищем. На цій підставі його іноді вважають прихильником гіпотези панспермії С. Арреніуса, тим більше що він вів листування із ним. Це твердження помилкове. З усього вчення Вернадського випливає, що феномен життя, виникнення живої речовини він вважав природним етапом розвитку матерії. «Життя ... - писав В. І. Вернадський, - є не випадковим явищем у світовій еволюції, але тісно з нею пов'язаний». Гіпотеза про те, що життя явище космічне, має очевидне підтвердження: життя існує на космічному тілі - планеті Земля. В. І. Вернадський був першим з учених-природознавців, які зрозумів космічне, може бути, навіть космогонічне значення факту виникнення життя на Землі та розпочав систематичне дослідження її впливу на розвиток планети, представляючи життя «буфером» між космосом і «відсталим», тобто неживою речовиною Землі, буфером здатним використовувати космічну енергію для перетворення планетної речовини. Таким чином, життя стає каталізатором розвитку. [2]

За Вернадським наша планета і космос представляються нині як єдина система, в якій життя, жива речовина пов'язують в єдине ціле та процеси, що протікають на Землі, з процесами космічного походження. Поява людини - носія розуму, багаторазово прискорювало всі процеси, що протікають на планеті. Породивши людину, природа «обрала» ще один могутній каталізатор світового процесу розвитку. Розвиток навколишнього середовища і суспільства став нерозривним. Біосфера перейде одного разу в сферу розуму - ноосферу. Відбудеться велике об'єднання, внаслідок якого розвиток планети зробиться направленим - спрямованим силою Розуму!

Таким чином, в процесі історії людина поглиблювала свої уявлення про Світобудову. Загально визнаним результатом античної космології стала геоцентрична концепція Птолемея, що проіснувала протягом усього Середньовіччя. Проте їй передувала космологія піфагорійців. На зміну

концепції Птолемея прийшла геліоцентрична концепція Миколи Коперника, який перевернув на той час все уявлення про Всесвіт. Походження не тільки Землі, а й усіх небесних тіл намагався осмислити та обґрунтувати Кант-Лаплас у своїй космогонічній концепції.

В епоху Нового часу філософія поступилася своєю першістю у створенні космологічних моделей науки, яка домоглася особливо великих звершень у ХХ столітті, перейшовши від різних здогадок у цій галузі до досить обґрунтованих фактів, гіпотез і теорій. Найавторитетнішим вченим цього часу у питанні світобудови вважають В. Вернадського, який стверджував, що людина нерозривно пов'язана із Всесвітом. Всі ці концепції розширюють уявлення людини про світ та його будову. Проте аналізуючи кожну із них можна почерпнути і деякі загальні риси, що притаманні цілій епосі, в якій жив філософ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базалук О.А. Владленова И. В. Философские проблемы космологий; : монография. – Х. : НТУ «ХПБ», 2013. – 195 с.
2. Вернадський В. І. Вибрані праці [текст] / Володимир Вернадський. ред. Н. А. Серебрякова; НАНУ. – К. : Наукова думка, 2005. – 299 с.

Твердохліб Х.

Науковий керівник – доц. Питуляк М.Р.

ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ЗБОРІВСЬКОГО РАЙОНУ ТА ЇХ СУЧАСНИЙ СТАН

Земельні ресурси є одними із головних видів ресурсів Зборівського району, які визначають розвиток сільського господарства. В останні роки спостерігаються певні зміни в структурі земельного фонду, сільськогосподарських угідь, пов'язані із міною власників земельних ділянок. Тому актуальними в сучасних умовах є питання вивчення земельних ресурсів, що визначають комплексний розвиток господарства району.

Основною метою публікації є дослідження сучасного стану та структури земельних ресурсів Зборівського району.

Більшість вчених вважають, що земельні ресурси це – землі, що використовуються, або можуть бути використані в різних галузях господарства.

Земельні ресурси як важливий елемент продуктивних сил суспільного виробництва є головним засобом виробництва, знаряддям, предметом і частково продуктом праці.

Земля в сільськогосподарському виробництві є основним об'єктом праці, в чому і полягає її економічне значення. На землю як об'єкт праці спрямована трудова діяльність людини. У процесі її обробітку, вона функціонує одночасно як предмет і засіб праці, при цьому набуваючи значення засобу виробництва. Земельні ресурси, як матеріальна умова виробництва є об'єктом суспільних і соціальних відносин, основою життєдіяльності суспільства, що і визначає їх важливе суспільне значення.

Структура земельного фонду Зборівського району відображає загальні риси структури земельного фонду області. Тут також переважають сільськогосподарські угіддя (77,6%). Землі вкриті лісовою рослинністю займають площу 11,5 тис. га, що складає 11,8%. Значно меншими є площі зайняті водними об'єктами 2,3 тис. га (2,4%). Болотами зайнято 1,2 тис. га (1,2%). Площа забудованих земель складає 3,2 тис. га (3,3%) (Рис. 1).

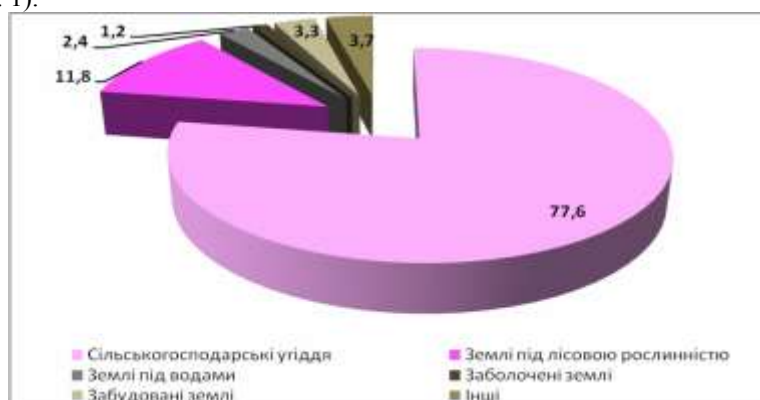

Рис. 1. Структура земельного фонду Зборівського району (%)

Сільськогосподарські землі, що використовуються для виробництва сільськогосподарської продукції називаються сільськогосподарськими угіддями. Основними видами сільськогосподарських угідь є рілля, сіножаті, пасовища, багаторічні насадження.

Площа сільськогосподарських угідь у Зборівському районі – 75,8 тис. га. Найбільшу частку у структурі сільськогосподарських угідь Зборівського району займає рілля. Частка пасовищ і сіножатей становить у структурі 16,2% та 6,2% відповідно. Найменшою є частка багаторічних насаджень 1,2%.